

ONTWERP VAN DECREET TOT REGELING VAN DE TOEKENNING VAN EEN JOBBONUS

Samenvatting

Met de Vlaamse jobbonus wil de Vlaamse Regering het verschil tussen werken en niet werken verhogen. Op deze manier streeft de regering een dubbele doelstelling na, namelijk personen activeren en personen met een laag loon of inkomen motiveren om aan de slag te blijven.

We kiezen voor een premie die toegekend wordt op basis van het loon op jaarbasis. De toekenning, berekening en uitbetaling van de premie wordt via een operationeel partnerschap tussen het Departement Werk en Sociale Economie en de Vlaamse Belastingdienst uitgewerkt.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Het Regeerakkoord voorziet de invoering van een Vlaamse jobbonus vanaf 2021:

"Werken moet lonen. Om het verschil tussen werken en inactiviteit te vergroten en tevens de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen verder te verhogen, wordt er vanaf 2021 een Vlaamse jobbonus ingevoerd. Die bedraagt netto minimaal 600 euro op jaarbasis voor mensen die voltijds werken en hierbij tot maximaal 1.700 euro bruto per maand verdienen. Het bedrag van de Vlaamse jobbonus wordt vervolgens uitgefaseerd richting een bruto maandloon bij voltijdse prestatie van 2.500 euro. Bij het bepalen van de hoogte van het bedrag van de Vlaamse jobbonus houden we ook rekening met het werkelijk aantal gepresteerde uren."

Het engagement werd ook opgenomen in de beleidsnota Werk en Sociale Economie en de beleidsnota Financiën en Begroting.

In het veerkrachtplan van de Vlaamse Regering wordt de implementatie van de jobbonus conform de modaliteiten van het Regeerakkoord bevestigd:

"Om werken lonend te maken nemen we initiatief. We implementeren hierbij de Vlaamse jobbonus conform de modaliteiten zoals bepaald in het Vlaams regeerakkoord."

De jobbonus heeft dus de dubbele doelstelling om mensen enerzijds te activeren en anderzijds werken te belonen. De maatregel is bedoeld om meer mensen aan de slag te krijgen en te houden; in het bijzonder voor werknemers met lage inkomens is het verschil tussen werken en niet werken vaak te klein om aan de slag te gaan of aan de slag te blijven.

Naar aanleiding van de beslissingen in de politieke bilaterale werd ervoor gekozen om de jobbonus in te voeren vanaf 2022. De premie wordt berekend op basis van de prestaties verricht in 2021 en wordt uitbetaald in 2022. De loongrenzen werden aangepast naar aanleiding van het Interprofessioneel akkoord (IPA) van 25 juni 2021: de ondergrens wordt vastgelegd op 1.800 euro.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Internationale instellingen en wetenschappers uiten al lang kritiek op de hoge loonlasten in België, die het enerzijds relatief duur maken voor werkgevers om jobs te creëren, en anderzijds voor werknemers zodanig veel van het brutoloon afroemen dat het verschil tussen het nettoloon en een uitkering erg klein wordt. In hun landenspecifieke aanbevelingen voor België formuleerde de Europese Commissie het in 2019 als volgt:

"Er blijven belangrijke negatieve financiële prikkels bestaan om werk te aanvaarden. Hoewel de taxshift de loonwig heeft verkleind, blijft deze gemiddeld hoog bij alle loontrekkenden, met uitzondering van degenen met een zeer laag loon (vijftig procent van het gemiddelde loon). België blijft de enige lidstaat waar de werkloosheidsuitkeringen niet in de tijd beperkt zijn, hoewel zij geleidelijk afnemen. Er zijn negatieve financiële prikkels voor personen met een ziekte- of invaliditeitsuitkering en tweede verdieners om voltijds te gaan werken. Met name alleenstaande ouders (en in mindere mate koppels met kinderen) krijgen beperkte financiële prikkels om (voltijds) te gaan werken door een combinatie van kosten en intrekking van uitkeringen."

De Europese Commissie verwijst hier naar de loonwig, het verschil tussen de totale loonkosten voor de werkgever en het nettoloon dat de werknemers hiervan overhouden. De taxshift verlaagde de kosten van werkgevers en ook de belastingen voor werknemers. Hierdoor werd reeds een belangrijke stap in de juiste richting gezet. In Vlaanderen kunnen we verder werken om de prikkels om aan de slag te gaan nog te versterken.

In de landenspecifieke aanbevelingen van 2020, gericht op een duurzaam herstel van de Corona-crisis, schreef de Europese Commissie het volgende:

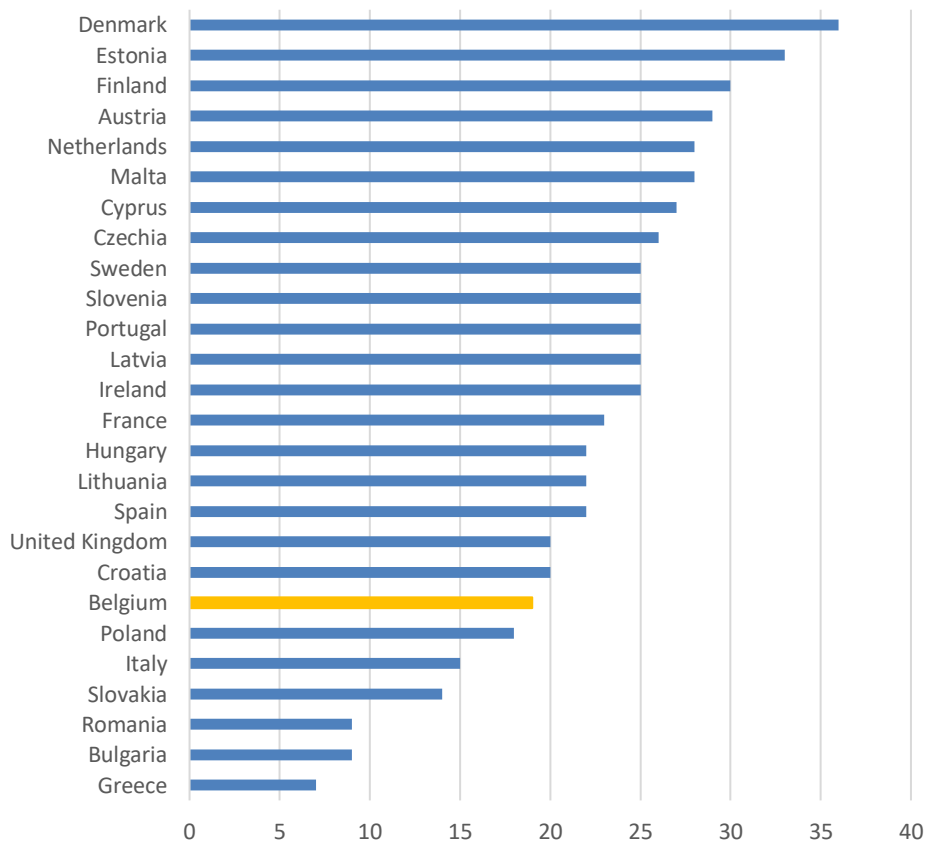
"De werkloosheid zal echter naar verwachting stijgen tot 7 % in 2020 en in 2021 enigszins afnemen tot 6,6 %. Om te voorkomen dat de stijging van de werkloosheid structureel wordt, zijn verdere inspanningen nodig om het bestaande actieve arbeidsmarktbeleid doeltreffender te maken. De lage doeltreffendheid van dit beleid blijkt uit het feit dat een groot percentage van de werklozen aan actieve arbeidsmarktmaatregelen deelneemt, terwijl de overgang van werkloosheid naar werk laag is. Bijzondere aandacht dient uit te gaan naar het waarborgen van een alomvattende aanpak voor degenen die het verst van de arbeidsmarkt afstaan en

waarschijnlijk het hardst zullen worden getroffen door de negatieve sociaal-economische gevolgen van de crisis."

De Europese Commissie wijst erop dat we er in slagen om veel werkzoekenden te bereiken met begeleiding en opleiding, maar dat de doorstroom naar werk toch lager ligt dan in andere landen. Dit wordt onder andere gelinkt aan het geringe financiële verschil tussen werken en niet werken. Een verhoging van de financiële prikkel om aan het werk te gaan, kan mensen er sterker toe aanzetten om werk te zoeken of aanvaarden.

Van de 26 Europese landen waarvoor in 2018 data beschikbaar was, hadden Belgische werkzoekenden de op 6 na laagste kans om door te stromen naar betaald werk (gemiddeld 19% per kwartaal). Ter vergelijking: in Nederland bedroeg die kans 28%. Vlaamse data zijn niet beschikbaar, maar aangezien lonen en loonfiscaliteit in de verschillende gewesten min of meer hetzelfde zijn, is het verschil wellicht beperkt.

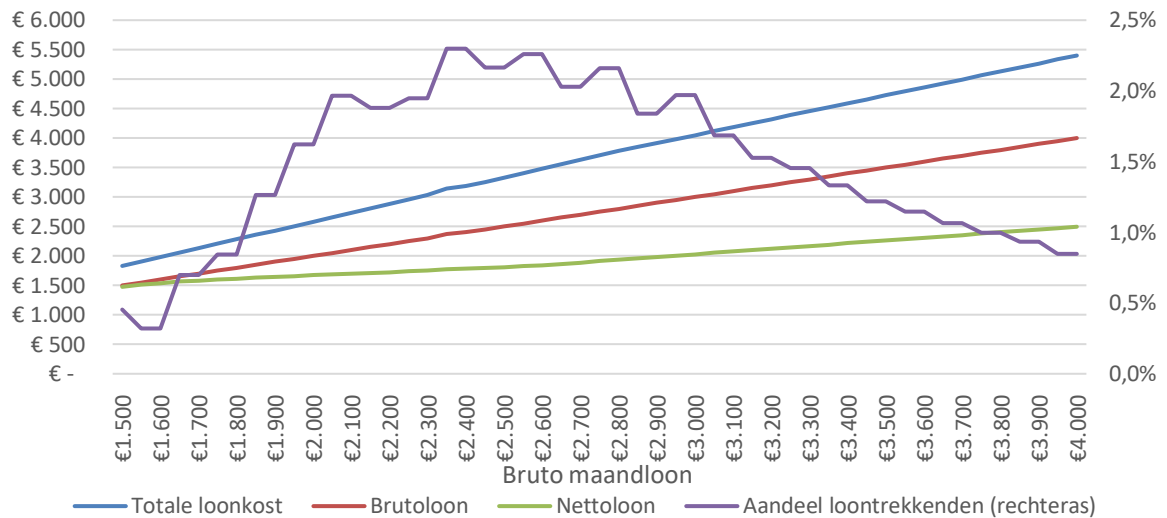
Figuur: Transitie van werkloosheid naar werk, gemiddelde kans per kwartaal (2018)

Bron: LFS – Eurostat

De figuur hieronder illustreert hoe het nettoloon ongeveer gelijk is aan het brutoloon ter hoogte van het minimumloon. Er bevinden zich echter relatief weinig mensen in deze situatie.

Figuur: Verschil tussen nettoloon, brutoloon en loonkost, en verdeling van de loontrekkenden in Vlaanderen (2019)

Bron: RSZ

Beleidsmaatregelen en doelstelling

In de voorbereiding van het ontwerpdecreet werden verschillende operationaliseringspistes onderzocht: een verrekening in de personenbelasting, een toekenning via de bedrijfsvoorheffing en de piste waarvoor uiteindelijk gekozen werd: een premie.

De reden om voor een premie te kiezen is dat we met dit systeem op Vlaams niveau de regelgeving kunnen uitvoeren zonder de complexiteit van eventuele verbondenheid met federale bevoegdheden.

De personenbelasting werd als piste verlaten om een aantal redenen. Zo lijkt het activerend effect naar de doelgroep relatief beperkt omwille van de beperkte zichtbaarheid in de verwerking van de personenbelasting. Bovendien laat een verrekening in de personenbelasting niet toe om de jobbonus te prorateren naar tewerkstellingspercentage. In de personenbelasting wordt immers geen aangifte gedaan van het aantal gewerkte uren. Hierdoor dreigden deeltijds werkenden met een hoog uur- of dagloon onterecht een jobbonus te ontvangen. Daarnaast liet deze piste niet toe om de jobbonus toe te kennen aan werknemers met zeer lage inkomens, aangezien zij doorgaans geen personenbelasting verschuldigd zijn (belastingvrije som).

Toekenning via de bedrijfsvoorheffing vergt een wijziging van de Belgische financieringswet, met name de mogelijkheid voor de FOD Financiën om een negatieve bedrijfsvoorheffing uit te betalen in plaats van enkel te innen. Dit is een federale bevoegdheid.

Impactanalyse

JoKER/ Kind- en jongereneffectrapport

De jobbonus richt zich op alle loontrekkende inwoners van het Vlaamse Gewest op beroepsactieve leeftijd. We kunnen veronderstellen dat jongeren door hun hoger aandeel in tijdelijke tewerkstelling en de sterke link tussen leeftijd en anciënniteit sterker vertegenwoordigd zijn in de doelgroep van personen met een laag inkomen.

11,2% van de gewerkte VTE bij jongeren (<25 jaar) wordt verloond met een referteloon van ≤ 1.800 EUR en zou een volledige jobbonus krijgen. Bij personen van 25 jaar of ouder in het Vlaams Gewest wordt dit aandeel op 2,6% geschat in 2021. Een bijkomende 53,9% van de gewerkte VTE bij jongeren wordt verloond met een referteloon van boven de 1.800 EUR, maar kleiner of gelijk aan 2.500 EUR. Zo zou bij de jongeren 65,1% in aanmerking komen voor een jobbonus. Bij de 25+'ers werkt 23,5% van de loontrekkenden (in VTE) voor een referteloon tussen de 1.800 en 2.500 EUR. In de algemene loontrekkende bevolking in Vlaanderen zou 30,1% in aanmerking komen. Jongeren zijn dus sterker vertegenwoordigd in de doelgroep van personen met een laag inkomen. (Bron: de RSZ-simulatiebestanden voor 2021Q1-2021Q4 voor Vlaanderen).

Armoedetoets

De doelgroep van de jobbonus zijn werknemers met een laag beroepsinkomen. Via de jobbonus willen we hen een bijkomende financiële prikkel geven om aan het werk te gaan of te blijven. Op deze manier willen we het verschil tussen werken en niet werken groter maken. Werk is immers een belangrijk beschermingsmechanisme tegen armoede. In 2019 leefde iets minder dan 1 op de 10 inwoners van het Vlaamse Gewest in een huishouden met een huishoudinkomen onder de Belgische armoededrempel (dit is 60% van het nationaal mediaan beschikbaar huishoudinkomen na sociale transfers). Werklozen zijn het kwetsbaarst (38%), bij werknemers ligt het armoederisico op 2,2%, bij zelfstandigen is dat 9,9%.

Impact op lokale en provinciale besturen

Deze maatregel heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen. De toekenning van de jobbonus wordt door de Vlaamse overheid gerealiseerd.

Implementatie

Aangezien de Vlaamse jobbonus primair mikt op werknemers met lage inkomens, dient het risico op terugvordering geminimaliseerd te worden. Dit is immers een pijnlijk proces voor de betrokken burgers en administratief belastend voor de

overheid. Werken met voorschotten, verklaringen op eer of het berekenen van premies op basis van onvolledige gegevens verhoogt het risico op fouten en correcties.

We zullen vanuit de overheid inspanningen leveren om het bereik van de jobbonus te maximaliseren. Vandaar dat we maximaal willen inzetten op een automatische betaling van de premie aan de doelgroep op basis van authentieke bronnen. Het is evenwel niet evident om te beschikken over alle noodzakelijke gegevens voor de toekenning, zeker het rekeningnummer van een burger voor een dergelijke uitbetaling is geen sinecure, waardoor we ook een registratieprocedure zullen moeten voorzien. Bij de lancering van de jobbonus zullen we dan ook een brede informatiecampagne opzetten en samenwerken met partners om personen die potentieel tot de doelgroep behoren te bereiken en indien nodig, ook te kunnen begeleiden bij de registratie van het rekeningnummer of het doorlopen van de aanvraagprocedure.

We voorzien een sterk uitgebouwde monitoring die wordt opgebouwd i.s.m. het departement Werk en Sociale Economie en de Vlaamse Belastingdienst.

De jobbonus is een nieuwe maatregel. We hebben bijgevolg geen nood aan overgangsbepalingen.

C. Totstandkomingsprocedure

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd onderworpen aan:

- het taal- en wetgevingsadvies nr. 2021/60 van 22 februari 2021;
- het JoKER-advies van 11 maart 2021;
- het advies van de inspectie van financiën van 22 april 2021;
- het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting van 11 november 2021;
- het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie met nr. 2021/98 van 14 december 2021;
- het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen van 20 december 2021.

Het voorontwerp van decreet werd door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd op 19 november 2021 (VR 2021 1911 DOC. 1243).

Repliek op de ingewonnen adviezen

1. Het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie

Op 14 december 2021 verstrekten de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: VTC) haar advies over voorliggend ontwerp van decreet. Hieronder worden de bemerkingen van de VTC punctueel beantwoord.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp van decreet voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd:

a) De rechtvaardigingsgrond vermelden

De VTC beveelt aan om in het ontwerp of in de memorie de rechtvaardigingsgrond te vermelden op grond waarvan de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden.

Aan deze opmerking werd tegemoet gekomen door in de Memorie van Toelichting bij de toelichting van artikel 15 de rechtvaardigingsgrond te vermelden, zijnde de wettelijke verplichting die rust op de verwerkingsverantwoordelijken, het Departement Werk en Sociale Economie en de Vlaamse Belastingdienst, om de aanvragen voor de premie te ontvangen, te onderzoeken, de premie te berekenen en toe te kennen. Daarnaast werd zowel in het decreet als in de memorie toegevoegd dat men een aantal persoonlijke kernmerken, zoals de leeftijd en het geslacht van de begunstigde, kan verwerken voor rapporteringsdoeleinden.

b) Het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling

Het is de verplichting voor de verwerkingsverantwoordelijken om na te gaan of er al dan niet een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling moet gebeuren.

Op advies van de Data Protection Officer van het Departement Werk en Sociale Economie wordt er een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling ingepland voor deze maatregel. Binnen de Vlaamse Belastingdienst werd reeds een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling opgemaakt op basis van de reeds gekende informatie. Indien er nieuwe elementen zijn kan deze worden geactualiseerd.

c) Het uitwerken van de transparantiemaatregelen

De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het ontwerp aan te vullen met de verplichting om de vermeldingen (Doel van de verwerking, types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens, betrokkenen, entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, opslagperioden en aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke) op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

Aan deze opmerking werd tegemoet gekomen door in artikel 17 de verplichting te voorzien om in de communicatie met de burger deze vermeldingen op te nemen.

d) het uitwerken van de beveiligingsmaatregelen

De VTC beoordeelt het positief dat er in het besluit verwezen wordt naar maatregelen. Ze maakt hierbij echter een voorbehoud voor wat de bedoelde classificering en maatregelen betreft aangezien deze niet gepreciseerd worden en toegepast op de hier bedoelde verwerkingen.

Aangezien de VTC zelf aangeeft dat de specificering van maatregelen in principe niet in de wetgeving moet worden opgenomen, werd het ontwerp van decreet op dit punt niet aangepast.

e) Overige aanpassingen

In het ontwerp van decreet werd de naam van het Agentschap Digitaal Vlaanderen aangepast.

In de Memorie van Toelichting werd verduidelijkt dat de begunstigden hun rekeningnummer zullen moeten registreren bij het Agentschap Digitaal Vlaanderen

(Mijn Burgerprofiel). De procedure hiervoor wordt verder uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit.

2. Het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

We ontvingen het advies van de SERV van 20 december 2021. Hieronder worden de bemerkingen en suggesties beantwoord.

a) Loon- en inkomstenbegrip

De sociale partners vragen om met het oog op transparantie en efficiëntie het loonbegrip te aligneren op het loonbegrip van de federale werkbonus. Ze vragen ook om, indien praktisch haalbaar, de extra inkomsten – exclusief toeslagen – mee te nemen voor de berekening van de bovengrens van de jobbonus, bv. inkomsten uit de deeleconomie en onbelast bijverdiene in verenigingen, inkomsten uit politieke mandaten, intercommunales of raden van bestuur, inkomen van personen die als zelfstandige in bijberoep aan de slag zijn.

De sociale partners vragen een oplossing voor degenen die als gevolg van de Corona-crisis tijdelijk werkloos waren in 2021, die worden uitgesloten van de jobbonus.

De berekeningsmethodiek van de jobbonus wordt uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit en ent zich wel degelijk op deze van de federale werkbonus. Er wordt gebruik gemaakt van een bestaand databestand maar er worden eigen accenten gelegd, zoals een filtering op woonplaats, aangepaste loongrenzen en een afwijking wat de eindejaarspremie betreft. De eindejaarspremie zit vervat in looncode 2, maar deze looncode omvat meer dan alleen de eindejaarspremie bv. anciënniteitspremies, geschenken in de vorm van betaalbons,.... Deze gedetailleerde opsplitsing is echter niet opgenomen in de DmfA-aangifte, waardoor we voor de filtering en berekening van de jobbonus dus niet dezelfde werkwijze kunnen gebruiken. Daarom wordt vooropgesteld om in het voordeel van de burger looncode 2 volledig uit te sluiten van de berekening van het brutoloon. Dit zorgt ervoor dat het berekende brutoloon lager zal uitvallen dan het wanneer het saldo van de eindejaarspremie werd meegerekend zoals bij de federale werkbonus. We vangen dit op doordat de loongrens van de federale werkbonus hoger ligt dan deze van de Vlaamse jobbonus. Bovendien wordt een persoon ook al opgenomen in het RSZ-bronbestand als er slechts voor één maand een federale werkbonus werd toegekend, waardoor we zelfs over de gegevens zullen beschikken voor de Vlaamse berekening voor de andere maanden waarin hij eventueel niet in aanmerking komt voor de federale werkbonus door ook zijn eindejaarspremie in rekening te brengen.

Bijkomende inkomsten meenemen lijkt niet opportuun, aangezien er dan wordt afgeweken van de berekeningswijze van de werkbonus en extra gegevensstromen moeten worden geraadpleegd. Voor inkomsten uit zelfstandige activiteiten moet bv. het aanslagbiljet geraadpleegd worden dat voor prestatiejaar 2021 maar in 2023 beschikbaar zal zijn. Hierdoor zou de uitbetaling moeten worden opgeschoven, terwijl de suggestie net is om zo dicht mogelijk tegen de prestaties uit te betalen. Deze elementen kunnen wel worden meegenomen in een ex-post evaluatie.

Wat de tijdelijke werkloosheid omwille van corona betreft, worden de periodes van tijdelijke werkloosheid en het vervangingsinkomen dat de RVA uitkeert inderdaad niet in rekening genomen. Het aantal tijdelijk werklozen dat echter volledig uit de boot valt voor de jobbonus, zal eerder beperkt zijn.

- De tijdelijke werkloosheid wegens corona in Vlaanderen blijkt vaak niet voltijds te zijn. Uit recent onderzoek blijkt dat Vlaamse werkgevers de tijdelijke werkloosheid verspreiden over een groter aantal werknemers dan in Brussel of Wallonië;

- In januari 2021 bedroeg het gemiddeld aantal dagen tijdelijke werkloosheid per tijdelijk werkloze Vlaming 10 dagen, in oktober 2021 was dat nog maar 5,6 dagen per maand;
- Het refertejaar voor de eerste Vlaamse jobbonus is 2021, en de tijdelijke werkloosheid wegens corona in Vlaanderen lag in 2021 al lager dan in 2020, zeker vanaf mei.

Werknemers worden voor de periode van tijdelijke werkloosheid niet per definitie uitgesloten van de jobbonus, maar het aantal uren dat men tijdelijk werkloos is telt niet mee in de prestatiebreuk, en het inkomen uit tijdelijke werkloosheid telt niet mee als loon. Hun jobbonus kan hierdoor wel minder groot zijn: iemand die door deeltijdse tijdelijke werkloosheid slechts 80% effectief werkte, zal 80% van de jobbonus ontvangen die hij zou gekregen hebben indien hij 100% effectief had gewerkt aan hetzelfde brutoloon.

Het effect van tijdelijke werkloosheid omwille van corona zal dus al eerder beperkt zijn. Om deze redenen zijn bijkomende ingrepen minder opportuun.

b) Budget

De sociale partners vragen dat het onderbenutte budget in lijn met de doelstellingen van de jobbonus wordt aangewend en dat er met de sociale partners hierover in overleg wordt gegaan.

De Vlaamse Regering neemt akte van deze suggestie. Het budget voor de jobbonus 2022 paste in een ruimere begrotingsoefening. Het budget zal worden meegenomen in de monitoring die zal worden uitgewerkt. Tevens zal de registratie van de rekeningnummers van nabij worden opgevolgd. De Vlaamse Regering is er zich van bewust dat een eventuele onderbenutting zich kan stellen doordat men gemobiliseerd moet worden om zijn rekeningnummer te registreren in Mijn Burgerprofiel. Dit vormt dan ook een specifiek aandachtspunt in het communicatieplan om de betrokken doelgroep zoveel als mogelijk te mobiliseren om hun rekeningnummer te registreren. Er wordt bekeken met betrokken stakeholders hoe we de digitale drempel kunnen verlagen, alsook zullen partijen betrokken worden om de doelgroep te informeren en waar mogelijk bij te staan.

c) Promotieaval

In het advies wordt aangehaald dat het van belang blijft dat men aandachtig blijft voor de ongewenste effecten van premies op de promotieaval. De promotieaval moet zoveel als mogelijk worden geminimaliseerd. Daartoe zou men binnen de budgettaire marge zo nauw mogelijk kunnen aansluiten bij de federale werkbonus waarvan de bovengrens hoger ligt dan die van de jobbonus.

De Vlaamse sociale partners vragen ook om in de toekomst zo snel als mogelijk de loongrenzen aan te passen aan de loondrift of specifieke maatregelen zodat een structurele ondersteuning niet automatisch een uitdovende maatregel worden. Ze vragen ook om in het BVR het criterium te specificeren wanneer deze grenzen worden aangepast zodat dit zo automatisch mogelijk verloopt.

De Vlaamse Regering neemt akte van deze suggestie. De uitgebreide monitoring moet net toestaan om de situatie op de voet te volgen en bij te sturen waar nodig.

d) Timing en uitbetaling

Aangezien in eerste instantie wordt gekozen voor een jaarlijkse uitbetaling vragen de sociale partners dat wordt onderzocht wanneer het meest geschikte moment in het jaar voor uitbetaling is. Zo dreigt de jobbonus op het einde van het jaar te worden overstemd door de eindejaarspremie. De sociale partners onderschrijven

de redenering in de MvT die stelt dat het tijdstip van de uitbetaling zo dicht mogelijk moet aansluiten op de prestatieperiode en ondersteunen sterk de opening gemaakt om te bekijken of ook op kwartaalbasis kan worden betaald.

Het moment van uitbetaling werd gebaseerd op de beschikbaarheid van de DmfA-aangiftes, die het meest stabiel zijn na 10 maanden. Voor de inkomsten van 2021 beschikken we dus over stabiele gegevens in oktober 2022, waardoor we kunnen uitbetalen in november 2022 (waar het rekeningnummer gekend is). Het oogpunt is ook om terugvorderingen zoveel als mogelijk te vermijden, net gezien de specificiteit van de doelgroep. Het is daarom aanbevolen te werken met stabiele data. Op termijn kan er bekeken worden met de dataleveranciers of er op kortere termijn (dichter bij de prestaties) kan worden uitbetaald.

e) Rechtszekerheid

Er wordt aangehaald dat de Europese Commissie bij de vroegere Vlaamse Jobkorting van oordeel was dat de voorwaarde dat men in Vlaanderen moest wonen discriminerend was, aangezien inwoners van andere lidstaten die in Vlaanderen werkten hierdoor niet in aanmerking kwamen. Met oog op de rechtszekerheid vragen de sociale partners om te onderzoeken of zowel woonplaats als werkplaats in aanmerking kunnen worden genomen als criteria om al dan niet recht te hebben op de jobbonus. Dat heeft het bijkomend voordeel dat er mogelijk werknemers worden aangetrokken uit de omliggende regio's en lidstaten. De situatie waarbij grensarbeiders uit andere lidstaten wel een jobbonus ontvangen zoals reeds bepaald in Europese regelgeving, terwijl collega's uit andere gewesten er geen recht op hebben zou daarentegen voor conflicten kunnen zorgen op de werkvloer.

Met de jobbonus wil de Vlaamse Regering werken meer lonend maken en het verschil tussen werken en niet werken verhogen. De plaats van tewerkstelling is niet van belang. Om deze reden werd er gekozen voor een woonplaatscriterium: zo kunnen Vlamingen die in het buitenland werken ook genieten van een jobbonus.

Gelet op het feit dat het hier niet over sociale zekerheid gaat maar over een fiscale maatregel ten gunste van de arbeidsactieve personen, met ook een toekomstige aanvullende maatregel voor zelfstandigen, is het overeenkomstig het unierecht om de maatregel te blijven verbinden aan wie personenbelastingplichtig is in het Vlaams gewest.

Gelet op voorgaande wordt het woonplaatscriterium behouden.

f) Monitoring

De Vlaamse sociale partners vinden het goed dat de Vlaamse Regering een 'sterk uitgebouwde monitoring' voorziet en vragen om de jobbonus ook te evalueren en eventueel in het licht van fiscale of meer fundamentele beleidswijzigingen aan te passen.

De Vlaamse Regering neemt akte van deze suggestie.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

De jobbonus is een gewestbevoegdheid. Vlaanderen is bevoegd voor zijn economisch en tewerkstellingsbeleid. De jobbonus is bedoeld om de inwoners van Vlaanderen te activeren. Hij is te beschouwen als een premie voor inwoners van Vlaanderen die een laag arbeidsinkomen genieten. De plaats van tewerkstelling is daarom niet van belang. Ook wie werkt in een ander gewest of buiten België kan zo de jobbonus genieten.

Hoofdstuk 2. Definities

Artikel 2

Dit artikel bevat definities die in het decreet worden gebruikt en hoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 3. Bepalingen met betrekking tot de doelgroep en de premie

Artikel 3

Dit artikel bakent het toepassingsgebied van het decreet af. De jobbonus wordt toegekend aan werknemers (1°), statutaire ambtenaren (2°) en grensarbeiders (3°).

Onder de statutaire ambtenaren begrijpen we het vastbenoemd personeel van de gewestelijke, federale, lokale en provinciale overheden (inclusief het personeel van het Gemeenschapsonderwijs en alle andere publieke onderwijsinstellingen). De bursalen bij private onderwijs- of onderzoeksinstituten en het vastbenoemd personeel van de gesubsidieerde onderwijsinstellingen zijn, net als contractuele ambtenaren, gevat door het statuut van werknemers (vermeld in 1°) en komen dus ook in aanmerking.

Jobstudenten zijn niet volledig onderworpen aan de sociale zekerheid, waardoor ze niet gevat zijn in de afbakening van de werknemers. Jobstudenten komen bijgevolg niet in aanmerking voor de jobbonus.

Personen die uitsluitend een uitkering of een vervangingsinkomen ontvangen, komen voor deze periode niet in aanmerking voor de jobbonus. Wanneer zij in de loop van het refertejaar het werk aanvangen, zal het inkomen vanuit arbeid in aanmerking worden genomen om de jobbonus te berekenen, volgens de voorwaarden die verder in het decreet en het uitvoeringsbesluit worden bepaald. Wanneer personen een loon combineren met een inkomen uit zelfstandige activiteiten of met een vervangingsinkomen of een uitkering, zal geen rekening gehouden worden met de hoogte van die inkomsten of uitkeringen, enkel met het

loon vanuit de arbeidsprestaties. Dit loon zal geprorateerd worden aan de hand van de arbeidsprestaties.

We hanteren hierbij geen selectiviteit naargelang de sector waardoor we de jobbonus als een algemene maatregel in kader van het Europese staatssteunkader beschouwen. De jobbonus is bijgevolg geen staatssteun.

Artikel 4

De begunstigden moeten op 1 januari van het jaar volgend op het refertejaar op basis waarvan de jobbonus wordt berekend hun domicilie in het Vlaamse Gewest hebben en hun loon of inkomen moet lager zijn dan de grenzen die de Vlaamse regering bepaalt in artikel 5.

Het domicilie op 1 januari van het jaar volgend op het refertejaar wordt ook in de personenbelasting als een criterium gehanteerd. Personen die na deze datum in het Vlaamse Gewest komen wonen, zullen dus niet in aanmerking komen voor de jobbonus berekend op basis van het inkomen van het refertejaar. Personen die na deze datum niet meer in het Vlaamse Gewest wonen, komen wel in aanmerking voor de jobbonus.

De beroepsactiviteiten van personen die in de loop van het refertejaar de pensioenleeftijd bereiken worden enkel meegenomen in de kwartalen waarvan zij op de eerste dag van het kwartaal deze pensioenleeftijd nog niet bereikt hadden. Deze personen kunnen na het bereiken van de pensioenleeftijd nog werken, maar komen in deze periode niet in aanmerking voor de jobbonus. Gepensioneerden hoeven nu eenmaal niet meer geactiveerd te worden.

Artikel 5

De jobbonus bedraagt maximaal 600 euro op jaarbasis bij voltijdse prestaties gedurende het volledige jaar.

Werknemers ontvangen het maximale bedrag van 600 euro wanneer ze bruto tot maximaal 1.800 euro per maand verdienen. Wanneer het brutoloon of het inkomen van personen gelijk is aan 2.500 euro/maand of meer, komen zij niet in aanmerking voor de jobbonus. De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag van de jobbonus voor personen met een brutoloon per maand tussen 1.800 euro en 2.500 euro, de jobbonus zal degressief afnemen tussen het maximum van 600 euro en het minimum van 20 euro bij voltijdse en volledige prestaties.

We berekenen de jobbonus op kwartaalbasis. We houden hierbij rekening met de gewerkte periode en met het arbeidsregime.

De Vlaamse Regering bepaalt wat moet worden verstaan onder brutoloon en inkomen. We zullen hierbij maximaal gebruik maken van authentieke gegevensbronnen. Dit betekent dat we gebruik maken van de gegevens van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. Werkgevers zijn verplicht om op kwartaalbasis de gegevens inzake loon en arbeidstijden door te geven. Deze gegevens laten ons

toe om rekening te houden met eventuele wijzigingen in arbeidsprestaties doorheen de loop van het jaar. We denken hierbij aan personen die een gedeelte van het jaar voltijds werken en een gedeelte deeltijds werken of personen die na het verlaten van de schoolbanken beginnen te werken.

De Vlaamse Regering bepaalt het premiebedrag voor personen die niet het volledige refertejaar als werknemer werken of niet voltijds werken als werknemer. We houden rekening met de gewerkte periode en het arbeidsregime. We denken hierbij aan personen die een uitkering of een vervangingsinkomen ontvangen (vb. werkloosheid, ziekte, tijdskrediet,...). We houden geen rekening met de inkomsten tijdens deze niet-beroepsactieve periodes. We stellen hun inkomen samen voor de periodes waarin ze loon ontvangen. Door de proratisering van het bedrag van de jobbonus aan de hand van de prestaties zal de persoon evenwel geen volledige jobbonus krijgen zoals een persoon met hetzelfde loon bij voltijdse tewerkstelling. Voor personen die deels werken als werknemer en deels als zelfstandige, wordt de jobbonus alleen berekend op basis van hun inkomen in loondienst en daarbij rekening houden met de tewerkstellingsgraad. De inkomsten als zelfstandige worden buiten beschouwing gelaten. Door de proratisering van het bedrag van de jobbonus aan de hand van de prestaties die in loondienst worden verricht, heb je dus geen recht op een volledige jobbonus, als je een deeltijdse job combineert met een zelfstandige activiteit.

De Vlaamse Regering zal het premiebedrag voor personen die tijdens het refertejaar onder meerdere categorieën van begunstigden vallen (vb. 'gewone' werknemer en grensarbeider) bepalen.

Wanneer de jobbonus bij voltijdse prestaties op jaarbasis minder dan 20 euro bedraagt, of bij deeltijdse prestaties op jaarbasis minder dan 10 euro bedraagt, wordt zij niet uitgekeerd. Dit doen we om enerzijds te vermijden dat de administratieve kost te hoog is in verhouding met het toegekende bedrag en anderzijds om te vermijden dat het bedrag van de premie zo miniem is dat het activerende effect te niet wordt gedaan.

Artikel 6

De Vlaamse Regering kan de premiebedragen en de loon- en inkomensgrenzen aanpassen in functie van de evolutie van de lonen en de koopkracht. Zo kunnen de loongrenzen worden aangepast in functie van de loondrift of specifieke maatregelen zoals het verhogen van het minimumloon en kan het premiebedrag worden aangepast aan de levensduurte. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor deze aanpassingen.

Artikel 7

Het Regeerakkoord voorziet dat werken lonend moet zijn en dat we sociale prestaties toekennen in functie van het inkomen en minder in functie van het sociaal statuut. De jobbonus zal niet in rekening gebracht worden voor het bepalen

van het recht op inkomensgerelateerde maatregelen, zoals o.a. op het groeipakket, kinderopvang, sociale huisvesting, studiebeurzen en tarieven bij o.a. De Lijn, water en energie.

Uit de kwalificatie zoals voorzien in artikel 23 van het WIB92 volgt dat inkomsten behaald tijdens de uitoefening van een beroepswerkzaamheid als belastbare inkomsten worden gekwalificeerd. Ook onrechtstreekse inkomsten komen hiervoor in aanmerking, zodat een jobbonus die als premie wordt uitbetaald principieel als beroepsinkomen kan worden belast. Om te vermijden dat een deel van het toegekende voordeel fiscaal wordt afgeroomd, is een expliciete vrijstelling binnen de personenbelasting vereist. Deze vrijstelling zal gevraagd worden aan de federale wetgever, die hiervoor exclusief bevoegd is. De jobbonus zal niet uitbetaald worden zolang deze federaal niet is vrijgesteld van inkomstenbelasting.

Deze vrijstelling is ook van belang voor personen die via de FOD Sociale Zekerheid – DG Personen met een Handicap een tegemoetkoming ontvangen. Bij de toekenning van hun tegemoetkoming wordt immers ook rekening gehouden met het belastbare inkomen uit arbeid.

We vragen de federale wetgever om de jobbonus op te nemen in artikel 22 van het KB van 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie. Op deze manier wordt de jobbonus niet in rekening gebracht bij de bestaansmiddelen waar een OCMW rekening mee houdt om het leefloon al dan niet toe te kennen. Deze vraag is ook van belang voor sociale voordelen binnen de Vlaamse bevoegdheden die op basis van het statuut van leefloongerechtigde worden toegekend.

Tenslotte zullen we ook aan de federale wetgever vragen om de jobbonus voor de toepassing van de fiscale wetgeving niet als bestaansmiddel te beschouwen (artikel 143 van het WIB92).

Hoofdstuk 4. Procedure

Afdeling 1. Aanvraag en uitbetaling

Artikel 8

De aanvraag, verwerking, berekening, uitbetaling en controle van de premie wordt uitgewerkt binnen een uit te werken operationeel partnerschap tussen het Departement Werk en Sociale Economie (DWSE) en de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL).

Het DWSE staat in voor de aanvraag, het onderzoek naar de toekenningsvoorwaarden voor de jobbonus, de verwerking van de loon- en inkomensgegevens, alsook de berekening van de premie. De rekeningnummers worden geregistreerd bij Agentschap Digitaal Vlaanderen (Mijn Burgerprofiel). VLABEL staat in voor de communicatie met de begunstigden en de uitbetaling van de premie. VLABEL staat ook in voor de opvolging van de reacties, het behandelen

van de bezwaren en de eventuele terugvordering van een onterecht uitbetaalde jobbonus.

Artikel 9

De jobbonus kan automatisch toegekend worden indien DWSE toegang kan krijgen tot de noodzakelijke gegevensbronnen om de toekenning automatisch te laten verlopen. Indien dit niet het geval is, zal de begunstigde bij DWSE een aanvraag moeten indienen voor de jobbonus.

De authentieke bronnen inzake de identiteits- en adresgegevens van de begunstigten laten voorlopig niet toe om de premie automatisch te storten op het rekeningnummer van de begunstigde. De binnen de Vlaamse Overheid beschikbare rekeningnummers (verkeersbelastingen, onroerende voorheffing, groeipakket, ...) zijn immers niet noodzakelijk ook de rekeningnummers van de jobbonus-begunstigten, maar kunnen ook toebehoren aan de partner, een gemeenschappelijke rekening, derden, ... De Vlaamse jobbonus zal dus een éénmalige registratie van het rekeningnummer vergen. Er zal hiervoor samengewerkt worden met Agentschap Digitaal Vlaanderen, zowel voor het verkrijgen van het rekeningnummer (Mijn Burgerprofiel) als het informeren van mogelijke begunstigten (Magda-documentendienst, Vlaanderen.be, 1700). Voor de begunstigten voor wie er geen gegevens bij de authentieke bronnen beschikbaar zijn (bv. grensarbeiders) voorzien we een online aanvraagmodule. In de daaropvolgende jaren kunnen de geregistreerde begunstigten aangeschreven worden met de vraag of hun rekeningnummer nog correct is.

Om het bereik van de doelgroep te maximaliseren zullen we inzetten op communicatie en samenwerking met partners.

Een eventuele aanvraag kan ingediend worden binnen de termijn van 3 jaar na het verstrijken van het referentejaar. Concreet betekent dit dat een aanvraag voor de jobbonus op basis van het loon van 2021 uiterlijk op 31 december 2024 moet ingediend zijn.

De Vlaamse Regering bepaalt de verdere procedure voor de aanvraag van de jobbonus.

Artikel 10

De Vlaamse Regering bepaalt het tijdstip en de frequentie waarop de uitbetaling van de premie gebeurt. We streven in eerste instantie naar een jaarlijkse uitbetaling. Dit laat toe om in één keer een grotere som uit te betalen in plaats van kleine maandelijkse betalingen. Op termijn kan worden bekeken of er ook op kwartaalbasis kan betaald worden. We beogen een tijdstip van uitbetaling dat zo dicht mogelijk aansluit op de prestatieperiode.

De alternatieven, zoals een maandelijks uitbetaling, zouden mogelijks een sterker activerend effect kunnen hebben (omdat de link met de arbeidsprestatie sneller voelbaar is), maar ze zijn wegens gebrek aan authentieke bronnen zeer moeilijk te operationaliseren zonder de administratieve overlast t.a.v. werkgevers zelf te verhogen. Bovendien gaat het bij maandelijks uitbetalingen ook om relatief kleine bedragen, zeker voor werknemers die dicht tegen de loongrens van de maatregel aanleunen. Een berekening op jaarbasis laat ook toe beter rekening te houden met flexibiliteit in de arbeidscontracten en focust op werknemers die het hele jaar een laag loon hadden.

Afdeling 2. Bezwaar

Artikel 11

Tegen de weigering en/of het bedrag van de jobbonus kan schriftelijk bezwaar worden ingediend bij de aangewezen dienst van de Vlaamse overheid, met name VLABEL.

Bij het bezwaarschrift voegt de indiener de nodige bewijskrachtige stukken om zijn bezwaar te staven.

De termijn om een bezwaar in te dienen bedraagt 3 maanden na ontvangst van de kennisgeving waarbij de jobbonus toegekend of geweigerd werd. Als er geen kennisgeving ontvangen werd, omdat de persoon volgens de verwerking van de authentieke bronnen niet tot de doelgroep behoort, dient het bezwaar ingediend te worden binnen 3 jaar nadat het jaar volgend op het refertejaar is verstreken. Hierdoor krijgt iedereen de kans om op een foutieve toekenning of weigering te reageren.

Artikel 12

Aan de indiener van het bezwaarschrift wordt een ontvangstmelding bezorgd die de datum van ontvangst van het bezwaar vermeldt.

De aangewezen dienst van de Vlaamse overheid doet, als administratieve overheid, uitspraak bij een met redenen omklede beslissing over de aangevoerde bezwaren.

De beslissing wordt schriftelijk meegedeeld en ze vermeldt de wijze waarop ertegen in rechte kan worden opgetreden.

Hoofdstuk 5. Toezicht

Artikel 13

De Vlaamse Sociale Inspectie is bevoegd om het toezicht en de controle op de uitvoering van het decreet en de uitvoeringsbesluiten uit te voeren en op te treden.

Hoofdstuk 6. Verwerking van persoonsgegevens

Artikel 14

DWSE en VLABEL treden ieder voor hun eigen taken op als verwerkingsverantwoordelijke zoals bepaald in artikel 4, 7) van de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 15

In het kader van de toekenning van de premie dienen een aantal persoonsgegevens te worden verwerkt. Deze verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan de wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijken rust, zijnde de wettelijke verplichting om de aanvragen voor de premie te ontvangen, te onderzoeken, de premie te berekenen en toe te kennen.

De identificatie- en contactgegevens zijn noodzakelijk voor het identificeren van de begunstigden. Deze gegevens worden verwerkt op basis van de gegevens uit het Rijkregister van de natuurlijke personen.

De tewerkstellingsgegevens, de bezoldigingsgegevens en de gegevens inzake de geleverde arbeidsprestaties van de begunstigde zijn noodzakelijk om te bepalen of de begunstigde al dan niet in aanmerking komt voor een jobbonus, en voor de berekening van de premie. Deze informatie wordt voor werknemers en ambtenaren verkregen uit de gegevens uit de DmfA-gegevensbank, beheerd door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ). Voor grensarbeiders onderzoeken we nog de mogelijkheden om deze gegevens te bekomen.

Onder de financiële gegevens van de begunstigde begrijpen we de bezoldigingsgegevens alsook het rekeningnummer van de begunstigde.

Voor het inkomen van grensarbeiders onderzoeken we de piste waarbij we beroep zouden kunnen doen op de gegevens van de personenbelasting om de jobbonus toe te kennen. Deze gegevens zijn afkomstig van de Federale Overheidsdienst Financiën.

In het kader van de gevraagde fiscale vrijstelling van de jobbonus binnen de personenbelasting wordt een informatiedoorstroming met de Federale Overheidsdienst Financiën voorzien. De vrijgestelde inkomsten worden door de Federale Overheidsdienst Financiën immers opgenomen in de berekeningsnota of het aanslagbiljet.

In het kader van rapportering over de maatregel worden tevens een aantal persoonlijke kenmerken verwerkt. Hieronder begrijpen we de leeftijd en het geslacht van de begunstigden.

Artikel 16

De diensten van de Vlaamse overheid die belast worden met de toekenning en uitbetaling van de jobbonus zullen om hun opdrachten uit te voeren, gebruik maken van gegevens van volgende instanties:

- Identificatie en contactgegevens van het Rijkregister van de natuurlijke personen. Het rijksregisternummer vormt de identificatie voor de

- uitwisseling van gegevens binnen de instellingen van de sociale zekerheid. Ook het criterium van de woonplaats is van hen afkomstig;
- Via de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid bekomen we de nodige tewerkstellings-, bezoldigingsgegevens en gegevens inzake het arbeidsregime om de jobbonus aan werknemers en ambtenaren toe te kunnen kennen. We houden bij de toekenning van de jobbonus aan werknemers en ambtenaren rekening met hun loon, arbeidsregime en periode van tewerkstelling gedurende het referentiejaar;
  - Voor de eventuele fiscale vrijstelling van de jobbonus binnen de personenbelasting zullen we gegevens uitwisselen met de Federale Overheidsdienst Financiën;
  - Om de jobbonus automatisch te kunnen toekennen doen we een beroep op het Agentschap Digitaal Vlaanderen voor het rekeningnummer van de begunstigde. De begunstigde zal hiervoor eenmalig zijn rekeningnummer moeten registreren via 'Mijn Burgerprofiel'. De procedure hiervoor wordt verder uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit.

We zullen op basis van dit decreet en uitvoeringsbesluiten de nodige machtigingen aanvragen bij de vermelde instanties.

DWSE en VLABEL zullen onderling ook de persoonsgegevens uitwisselen om de uitbetaling van de jobbonus en de behandeling van eventuele bezwaren op een vlotte manier te laten verlopen.

Voor de uitwisseling van persoonsgegevens maken we gebruik van de bevoegde dienstenintegratoren als dit van toepassing is.

Artikel 17

Dit artikel voorziet in de verplichting om een aantal vermeldingen op te nemen in de communicatie met de burger, zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

Artikel 18

De gegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk voor het doel waarvoor zij werden verzameld.

Hoofdstuk 7. Wijzigingen van het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht

Artikel 19

In het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht wordt de jobbonus toegevoegd bij de materies waarvoor de Vlaamse Sociale Inspectie bevoegd is.

Artikel 20

In het hetzelfde inspectiedecreet wordt een bepaling toegevoegd waardoor personen die onjuiste inlichtingen verschaffen met het oog op het bekomen van de jobbonus een administratieve geldboete opgelegd wordt. Deze geldboete kan gaan van 50 tot 500 euro.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Artikel 21

Dit artikel bepaalt de verjaringstermijn voor de rechtsvorderingen die uit de toepassing van het decreet en de uitvoeringsbesluiten zouden ontstaan.

Artikel 22

De Vlaamse Regering bepaalt wanneer het decreet in werking treedt. Dit artikel stelt de uitvoerende macht in staat om voor de verschillende delen van de wetgevende tekst een afzonderlijke inwerkingtreding vast te stellen zodat bv. rekening kan worden gehouden met de stand van zaken van de gewenste aanpassingen in de federale wetgeving (zie toelichting bij artikel 7).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend
Erfgoed

Matthias DIEPENDAELE